

Som et andet vigtigt område, hvor der er en direkte negativ beskæftigelsesvirkning af besparelserne kan også nævnes, at bortfaldet af boligstøtte vil betyde et stop for almen-nyttigt byggeri, som i 1976 ventes at udgøre ca. $\frac{1}{5}$ af det samlede nybyggeri. Hermed vil over 10.000 helårsarbejdere blive arbejdsløse.

14. Forslagene om nedskæringer indenfor uddannelsesområdet vil ligeledes have en direkte effekt i form af stigning i arbejdsløsheden, idet skønsmæssigt 15.000 uddannelsessøgende efter forslagene vil stå uden uddannelsesmulighed og derfor i den nuværende beskæftigelsessituation for størstedelens vedkommende må påregnes at blive arbejdsløse. Tilsvarende betragtninger må gælde for de 1.500 civile værnepligtige og de 40.000 invalidepensionister, som efter forslagene skal sluses ind på arbejdsmarkedet.

15. Udover de ovenfor omtalte direkte virkninger for beskæftigelsen af fremskridtspartiets besparelsesforslag vil det få en stor indirekte effekt, at et betydeligt antal mennesker ser deres indtægter ved ansættelse hos eller leverancer til det offentlige stærkt beskåret. Det må antages, at stort set alle de 26 mia kr., der foreslås sparet, vil slå igennem på denne måde (de vigtigste undtagelser er besparelserne på 1 mia kr. ved salg af obligationer af den sociale pensionsfonds obligationsbeholdning). Hvor kraftige virkningerne vil blive, er det dog meget vanskeligt at forudsige, da der ikke haves erfaringer for, hvordan forbrugere og erhvervsliv vil reagere på så kraftige forskydninger. Det forekommer dog rimeligt at antage, at netop de kraftige forskydninger i beskæftigelsesmønstret og i den tid, det under alle omstændigheder må tage, før der er sket en mulig tilpasning til ændrede efterspørgselsforhold, vil skabe en stor utryghed.

Indkomstbortfaldet i den private sektor ledsages ifølge fremskridtspartiets forslag af en nedsættelse af indkomstkatten. Ændringsforslagene indebærer store nedsættelser af de personlige indkomstskatter i både 1976 og 1977 med det endemål, at indkomstkatten helt skal bortfalde i løbet af nogle år.

Antages det, at de forhøjede personfradrag fra 1. april 1976 og den yderligere forhøjelse pr. 1. januar 1977 kan gennemføres, så at de fuldt ud slår igennem i de løbende skattebetalinger, vil resultatet blive et samlet provenutab på ca. 18½ mia kr. (efter fradrag af en af fremskridtspartiet forventet nedbringelse af restancer med ca. 600 mill. kr.).

Allerede den omstændighed, at den forøgelse af de disponible indkomster, der sker ved skatteenedsættelserne, er væsentligt lavere end den reduktion, der sker i kraft af besparelserne, vil betyde, at der sker en beskæring af efterspørgslen fra den private sektor af økonomien. Hertil kommer så følgerne af den almindelige usikkerhed hos erhvervsliv og forbrugere, som utvivlsomt vil føre til en endnu stærkere reaktion end den, der alene må forventes af formindskelsen af de disponible indkomster. Denne reaktion vil blive forstærket af, at fremskridtspartiets mere langsigtede skatteenedsættelsesprogram må forudsætte yderligere afskedigelser i årene efter 1976-77.

En række besparelser rammer direkte erhvervslivet og vil bidrage til denne tilbageholdende stemning. Blandt de mange eksempler herpå skal nævnes den foreslåede sænkning af postvæsenets serviceniveau og af vejenes kvalitet og vedligeholdelse, det gælder de forhøjede godstakster for DSB og havnene, det gælder besparelserne på erhvervsorienteret forsknings- og forsøgsvirksomhed, som berører både industri, landbrug, fiskeri og bygge- og anlægsvirksomhed.

Det er således givet, at beskæftigelsesnedgangen vil blive langt kraftigere end de direkte virkninger, der er omtalt ovenfor. Dette vil også indebære, at de øgede indtægter af afgifter, der er forudsat i fremskridtspartiets besparelsesforslag, helt vil udeblive.

16. Fremskridtspartiets forslag indeholder ikke elementer, der umiddelbart synes at rumme nogen stimulans af eksporten (men som nævnt flere forslag, der giver erhvervene, herunder eksportvirksomhederne, ringere muligheder).

Selv om skattelettelserne skulle give anledning til mere moderate lønstigninger i de private erhverv, vil de dog først kunne få virkning på noget længere sigt, og overførslen af de tidligere offentligt ansatte til produktion i private virksomheder vil under alle omstændigheder forudsætte en tidkrævende omskoling og uddannelse.